

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A képzési program adatai

Felső oktatási intézmény	Babe -Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
Szakterület	Pszichológia
Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

A tantárgy adatai

A tantárgy neve	GENETIKA						
Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kiss Szidónia docens						
A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kiss Szidónia docens						
Tanulmányi év	I.	Félév	I.	Értékelés módja	Vizsga	Tantárgy típusa	Szaktantárgy

Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

Heti óraszám	4	melyből I: előadás	2	szeminárium/labor	2
Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből I: előadás	28	szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
Egyéni munka össz-óraszámja		98			
A félév össz-óraszámja		154			
Kreditszám		6			

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C.1 A pszichológia szakterületére vonatkozó fogalmakkal való ismeretek végzése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Szakmai deontológiai szabályok alkalmazása, alapvetően explicit értékrendszerek szerint, a fogyasztókkal élő személyek jogjaival és méltóságának tiszteletben tartásával • Interdiszciplináris szakmai csoportokban való hatékony együttműködés, a neveléstudományokra specifikus projektek, programok hatékony életbeültetése érdekében • Hatékony tanulási módszerek alkalmazása a szakmai életben az folytonos továbbképzés érdekében

7. A tantárgy célkit zései (az elsajátítandó jellemz kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkit zése	<ul style="list-style-type: none"> A terület és a szakosodás alap-fogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése Az alapismeretek alkalmazása a területhez tartozó különböző típusú fogalmak, helyzetek, folyamatok, projektek stb. magyarázatára
7.2 A tantárgy sajátos célkit zései	<p>C.1.1 A területre vonatkozó szaknyelven megfelelő en alkalmazni az elveket, elméleteket és alapvet módszereket, els sorban a pszichológiában, másodsorban a társadalom-tudományokban</p> <p>C.1.2 A pszichikai fenoménok magyarázata és értelmezése, megfelelő en alkalmazva a szakmában használatos az alapfogalmakat és elveket</p> <p>C.2.1 A pszichológiai tudományok alap-tulajdonságainak, a f bb paradigmák és módszertani irányzatoknak a leírása</p> <p>C.3.1 Az információk min ségének értékelése és a fogalmak ierarhizálása, a terület, terjedelem és meghatározás alapján, ugyanakkor a a kontextusnak elvárásainak megfelelő en</p> <p>C.3.2 A tények és elméletek magyarázata alapfogalmak segítségével, saját megfigyelések és információk</p> <p>C.1.4 A pszichológia f bb elméleti megközelítéseinek összehasonlító elemzése (behaviorista, biológiai, kognitív, evolucionista, humanista, formatív és szocio-kulturális)</p>

A tantárgy tartalma

El adás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Bevezetés. Történeti áttekintés. Genetikai alapfogalmak	El adás	
2.A gének expressziója. Géninterakciók	El adás	
3.Citogenetikai alapfogalmak. Mitózis	El adás, powerpointos bemutató	
4.Mutációk	Powerpointos bemutató	
5.Autoszómális domináns örökl dés. Kodominancia, inkomplett dominancia	Powerpointos bemutató	
6.Autoszómális recesszív örökl dés. Vérokönházaság. X-hez kötött örökl dés	Powerpointos bemutató	
7.Y-kromoszómához kötött örökl dés. Poligénes örökl dés, multifaktoriális kóreredit	Powerpointos bemutató	
8.Down-szindróma. Turner-szindróma. X-poliszómiák	Ismeretek összegzése	
9.Klinefelter-szindróma. Interszexualitás, homoszexualitás, transzszexualitás	Powerpointos bemutató	
10.Fragilis-X szindróma. Rett-szindróma. Williams-szindróma	El adás, powerpointos bemutató	
11.Angelman- és Prader-Willi szindróma. Enzimopátiák	El adás, powerpointos bemutató	
12.Autizmus. Az ADHD örökl dése. Örökl d neurológiai betegségek	El adás, powerpointos bemutató	
13.Gyermekkori neuropszichiátriai rendellenességek biológiai háttere	El adás, powerpointos bemutató	
14.A diszlexia és diszgráfia örökl dése	El adás, powerpointos	

	bemutató	
<p>Könyvészet Czeizel E. (2001). A gének titkai. Paginarium Kiadó, Budapest Kiss Sz. (2008). Genetikai kérdések a gyógypedagógiában. Presa Universitar Cluj Lopez-Ibor, J.J., Gaebel, W., Maj, Sartorius, N. (2002). Psychiatry as a Neuroscience. John Wiley & Sons Ltd. Milunsky, A. (2003). Sorsdöntő génjeink. Galenus Kiadó, Budapest Panskepp, J.C. (2003). Textbook of biological Psychiatry. John Wiley & Sons Ltd. Papp Z. (1995). Klinikai genetika. Golden Book Kiadó, Budapest Power, M. (2004). Mood disorders. A handbook of science and practice. John Wiley & Sons Ltd. Ridley, M. (2002). Génjeink. Akkord Kiadó, Budapest Stefan, M., Travis, M., Murray, R.M. (2002). An Atlas of Schizophrenia. The Parthenon Publishing Group Weaver, R.F., Hedrick, P.W. (2000). Genetika. Panem Kiadó, Budapest</p>		
Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Genotípus – fenotípus kapcsolat	Ismeretek szóbeli felmérése	
2.Transzkripció, transláció	Megbeszélés	
3.A kromoszómák szerkezete, funkciója	Ismertetés, megbeszélés	
4.Mutagén tényezők	Számonkér megbeszélés	
5.Aneuploidiák	Ismeretfelmérő teszt	
6.Genetikai betegségek	Ismeretek szintézise	
7.Multifaktoriális kóreredet	Megbeszélés	
8.Down-szindróma	Ismeretfelmérő teszt	
9. Rett-szindróma. Williams-szindróma	Ismeretek szintézise	
10. Enzimopátiák	Ismeretek szintézise	
11.Örökített neurológiai betegségek	Megbeszélés	
12.Psichiátriai genetika	Ismeretfelmérő teszt	
13.Beszédzavarok genetikája	Ismeretek szintézise	
14.Tanulási zavarok	Összefoglaló megbeszélés	
<p>Könyvészet Kiss Sz. (2001). Az értelmi képességek és a tehetség kialakulása a törzsféjlés és az egyedféjlés során – genetikai aspektusok. EPSZ, II/3, 87-97 Kiss Sz. (2002). A Down-szindróma genetikai természete. EPSZ, III/2, 225-233 Kiss Sz. (2003). Az autizmus neurobiológiai és genetikai háttere. EPSZ, IV/3, 271-287 Kiss Sz. (2004). Humán-genetika. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár Milunsky, A. (2003). Sorsdöntő génjeink. Galenus Kiadó, Budapest</p>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

Értékelés

Tevékenység típusa	Értékelési kritériumok	Értékelési módszerek	Aránya a végső jegyben
Előadás	Teszt	Ismeretfelmérő tesztek	10%

	Vizsga	Írásbeli vizsga	70%
Szeminárium / Labor	Aktív részvétel		10%
	Tudományos dolgozat megírása	Tudományos dolgozat bemutatása	10%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- Ha a félévi vizsga részeit alkotó (végső jegy 70%-a) írásbeli vizsgán nem kapja meg az átmeneti jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt 30%-os elírásoknak eleget tett
- Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárással büntetendő
- A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében bepótolandó igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből 1 jelenlétből 1 max. 2-szer lehet hiányozni)
- A vizsgán való csalás vagy csalási kísérlet az egyetemről való kizárással sújtandó.

Kitöltés dátuma

Eladás felelőse

Szeminárium felelőse

01.10.2016.

Dr. Kiss Szidónia docens

Dr. Kiss Szidónia docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

.....

Prof. Dr. Szamosközi István